SEMINĀRS

STUDIJU REZULTĀTI: NO TEORIJAS UZ PRAKSI

Augstākā izglītība

Mg.oec. Inga Doveika

RISEBA studiju kvalitātes vadītāja

Studiju rezultāti

<u>Studiju rezultāti (learning outcomes)</u> – studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa noslēgumā iegūstamais zināšanu, prasmju un kompetences kopums. *(Augstskolu likums, 01.08.2011.)*

Studiju rezultāti ir apgalvojumi par to, ko students **zina, prot un kādus uzdevumus tas ir spējīgs veikt** programmas (priekšmeta kursa, moduļa, atsevišķas nodarbības) noslēgumā (ES formulējumā: zināšanas, prasmes, kompetences).

Studiju rezultāti un kredītpunkti (KP)

- KP ir *studiju rezultātu* kvantitatīvas izteikšanas veids
- Studiju rezultāti ir studenta iegūto *kompetenču* apkopojums, kurš parāda, ko students, *zina, izprot* vai *ir spējīgs veik*t attiecīgā mācīšanās procesa noslēgumā
- KP var iegūt tikai pēc tam, kad ir attiecīgais studiju darbs ir paveikts un iegūtie studiju rezultātu apguve ir izvērtēta
- KP tiek piešķirti visām studiju programmas sastāvdaļām

Studentā centrēta izglītība

- Studiju rezultāti programmai, katram atsevišķam studiju modulim/ kursam
- Kredītpunkti ir saistīti ar studiju rezultātiem
- Atsevišķo studiju kursu rezultātu kopums veido programmas studiju rezultātus
- Studenti zina un saprot, kādi ir paredzētie studiju rezultāti
- Paredzēto studiju rezultātu (ILO) sasniegšana un paši studiju rezultāti ir centrālais jautājums studiju programmas iekšējā izvērtēšanā
- Sekmju vērtēšanas un atzīmju likšanas kritēriji balstās uz studiju rezultātiem (t.i. atzīme parāda vai un cik lielā mērā studiju rezultāti ir sasniegti)
- Studenti galvenokārt mācās patstāvīgi: individuāli vai grupās, bet mācībspēks galvenokārt konsultē un pārrauga viņu mācīšanos
- Mācībspēku sagatavotie studiju materiāli ir veidoti tā, lai palīdzētu studentiem pastāvīgi mācīties

Mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti (1)

Mērķi un uzdevumi raksturo mācībspēka nodomus.

Studiju rezultāti ir apgalvojums par to, ko students **zina, prot un kādus uzdevumus tas ir spējīgs veikt** programmas *(priekšmeta kursa, moduļa, atsevišķas nodarbības)* noslēgumā.

Mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti (2)

Mērķi un uzdevumi – piemēri:

- *Sniegt ieskatu par...*
- *Iepazīstināt ar...*
- *Sniegt ... dziļu analīzi*
- *Sniegt teorētiskas un praktiskas zināšanas...*
- *Sniegt izpratni par...*

Visbiežākā kļūda!?

Studiju rezultātu formulēšana (1)

S pecific	konkrēti
M easurable	izmērāmi
A chievable	sasniedzami
R ealistic	reālistiski, reāli
T ime-related	ierobežoti laikā

Studiju rezultāti ir definēti

- **zināšanu,** *(„Zināšanas” ir ar noteiktu mācību vai darba jomu saistīto faktu, principu, teoriju un prakses kopums. Teorētiskās un faktu zināšanas.)*
- **prasmju un** *(kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskas (tādas, kas ietver roku veiklību un metožu, materiālu, darba rīku un instrumentu izmantošanu))*
- **kompetenču izteiksmē**. *(Kompetence ir pierādīta spēja izmantot zināšanas, prasmes un personiskās, sociālās un/vai metodoloģiskās spējas darba un mācību situācijās, un profesionālajā un/vai personīgajā attīstībā)*

Studiju rezultātu formulēšana (2)

(kursa, prakses, moduļa, programmas) noslēgumā **students spēj**

... **kā? kādā veidā?** (mācībspēka pārraudzībā, patstāvīgi, grupā, vadot strādnieku grupu)...

+ darbības vārds (veikt ko? parādīt, ka izprot, sniegt piemērus, analizēt, izgatavot, izprojektēt, organizēt ražošanu)...

+ paskaidrojošs teksts (ja vajadzīgs)

<u>Piemērs:</u>

*Moduļa noslēgumā **students spēj** patstāvīgi **izvēlēties** mērķim atbilstošo izglītības kvalitātes nodrošināšanas metodiku.*

Iespējamie soļi studiju rezultātu formulēšanā

1) Identificē kursa/moduļa mērķi (us)

2) Definē studiju rezultātus

saskaņā ar Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūru

3) Izvēlies piemērotus novērtēšanas uzdevumus

kas dod iespēju izmērīt/noteikt kādā mērā ir sasniegti rezultāti

4) Definē novērtēšanas kritērijus

5) Izstrādā mācīšanas un mācīšanās stratēģiju

tādu kas dod iespēju studentiem sasniegt rezultātus un atbilst kritērijiem

6) Izstrādā un attīsti kursu/moduli

pamatojoties uz pieredzi un atgriezenisko saiti

Blūma taksonomija

6. Izvērtēšana

pretstatīt, salīdzināt, izvērtēt, apšaubīt, kritizēt

5. Sintēze

integrēt, kombinēt, apvienot, projektēt, diskutēt par

4. Analīze

atšķirt, attiecināt, izvēlēties, salīdzināt, izskaidrot

3. Pielietošana

lietot, atrisināt, aprēķināt, paredzēt, pārbaudīt

2. Izpratne

interpretēt, paredzēt, apspriest, kopsavilkt, iztulkot

1. Zināšanas

atpazīt, definēt, aprakstīt, apzīmēt, uzskaitīt, nosaukt, organizēt

Studiju rezultātu formulēšana

Izmantojot darbības vārdus no Blūma taksonomijas vidējam zināšanu līmenim (zināšanu pielietošana, analīze):

Students kursa noslēgumā spēs:

1. **Izvērtēt** enerģijas ražošanas **dažādas formas**,
2. **Sniegt piemērus** ķīmiskām reakcijām atmosfērā,
3. **Analizēt** ūdens ķīmijas problēmas un tā piesārņojumu,
4. **Novērtēt** ķīmiskās saiknes biosfērā,
5. **Ilustrēt** videi kaitīgo savienojumu iedarbību.

Studiju rezultātu sasaiste ar vērtēšanas kritērijiem

Viens no veidiem kā nodrošināt sasaisti starp studiju rezultātiem, novērtēšanas metodēm un kritērijiem, ir tiešā veidā pret katru studiju rezultātu noteikt vienu vai vairākas novērtēšanas metodes un kritērijus

	Novērtēšanas metode un kritēriji 1	Novērtēšanas metode un kritēriji 2	Novērtēšanas metode un kritēriji 3
Studiju rezultāts 1	X		
Studiju rezultāts 2		X	
Studiju rezultāts 3		X	X
Studiju rezultāts 4			X

Studiju programmas rezultātu sasaiste ar kursu/moduļu rezultātiem

	Programmas līmenī				
	Studiju rezultāts 1	Studiju rezultāts 1	Studiju rezultāts 1	Studiju rezultāts 1	Studiju rezultāts 1
Studiju kurss 1					
Studiju kurss 2					
Studiju kurss 3					
Studiju kurss 4					
Studiju kurss 5					
Studiju kurss 6					

Piemērs:

Studiju kurss: Lietvedība

Mērķis: Sniegt studentiem praktiskas zināšanas kā sagatavot un noformēt dokumentus, nodrošinot tiem juridisko spēku, kā arī sniegt teorētiskas zināšanas lietvedības un arhīva darba organizēšanā.

	Darbs grupā	Darbs datorklasē	Prezentācija	Eksāmens
Spēj patstāvīgi sagatavot dokumentu, nodrošinot tam juridisku spēku (saskaņā ar MK 916)	X	X		X
Spēj patstāvīgi Izvēlēties dokumenta veidu atbilstoši situācijai un sagatavot to		X		X
Izprot un analizē organizācijas lietvedības sistēmu, konstatē nepilnības, spēj sniegt priekšlikumus tās pilnveidošanai	X		X	X
Izprot lietu veidošanas un arhivēšanas principus				X

Ieteicamie soļi, kad tiek rakstīti vērtēšanas kritēriji

- apdomājiet, kādi studiju rezultāti ir jānovērtē
- apdomājiet pielietotās novērtēšanas metodes
- izstrādājiet prasības sekmju novērtēšanai tādā veidā, lai konstatētu **vai** un **cik lielā mērā** students šos rezultātus ir sasniedzis
- fokusējieties uz būtisko un precīzi formulējiet prasības kritērijos
- pārbaudiet vai kritēriji ir ticami un izmērāmi (novērtējami) un vai tie ir skaidri un nepārprotami
- atkārtojiet visus iepriekšējos soļus, kamēr esat apmierināts ar paveikto!

Uzdevums:

1) Pārbaudīt formulētos mērķus, vai ir korekti formulēti?
2) Formulēt studiju rezultātus studiju konkrētam studiju kursam! (3-4)
3) Izdomāt, kā Jūs pārbaudīsiet to, ka students ir sasniedzis plānotos studiju rezultātus?

4) Nākamais solis – būtu jāformulē kritēriji, pēc kuriem tiks liktas atzīmes tā, lai atspoguļotu plānoto studiju rezultātu sasniegšanu